

RAAD VAN TUCHT AMSTERDAM EN COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2010-53

Wanneer een registeraccountant een administratiekantoor overneemt, moet hij zijn eigen briefpapier gebruiken en niet dat van het overgenomen kantoor. Verder moet hij ervoor zorgen dat de oude eigenaar van het administratiekantoor bij de administratie kan van de BV's waarvan hij directeur is. En zonder de toestemming van de directeur mag de accountant geen geld van de rekeningen van één van diens BV's afhalen.

Een registeraccountant neemt in 2005 een administratiekantoor over. Na de koop hanteert hij het briefpapier van het gekochte kantoor in plaats van eigen briefpapier. Verder ontzegt hij de oude eigenaar de toegang tot de kantoorruimte waar de administratie is opgeslagen van de BV's waarvan de oude eigenaar directeur is. De registeraccountant weigert bovendien de administratie terug te geven. Als de oude eigenaar hierover klaagt bij de Raad van Tucht Amsterdam verklaart de raad de klacht op alle onderdelen ongegrond. In beroep heeft de klager echter succes.

Tegenover het College van Beroep voor het bedrijfsleven erkent de registeraccountant dat hij nog geen eigen briefpapier had, dat hij er bewust voor gekozen heeft de overgenomen klanten te benaderen op het briefpapier van de vorige eigenaar en dat dit misschien niet zo handig was. Het college vindt het niet gepast dat een accountant tegenover derden gebruikmaakt van briefpapier van een ander.

Ook is het ongepast dat de accountant de administratie pas heeft afgestaan nadat de rechter hem daartoe - twee jaar na de overname - dwong.

Een derde punt is dat de accountant betalingen aan zichzelf heeft gedaan met geld van één van de BV's van de vorige eigenaar, terwijl deze daarvoor geen toestemming had gegeven. Dat één van de overgenomen werknemers de boekhouding van die BV gewoon had voortgezet en het vroeger ook zo ging, is daarvoor geen rechtvaardiging. Volgens het college mocht de accountant er niet van uitgaan dat de oude eigenaar c.q. directeur van de BV akkoord ging met deze betalingen. Door de directeur de toegang tot zijn administratie te weigeren is de situatie tussen hem en de accountant immers veranderd. De accountant had zich terdege bewust moeten zijn van de gevolgen van

de gewijzigde situatie. Het college vindt het optreden van de accountant onzorgvuldig en tuchtrechtelijk verwijtbaar en berispt hem schriftelijk.

R577, Awb 08/459 LJN BN4390

ACCOUNTANTSKAMER - JT 2010-54

Een externe accountant handelt onzorgvuldig en belemmert de waarheidsvinding wanneer hij voor zijn opdrachtgever een eenzijdig rapport opstelt in een geschil over een bonus en dat rapport inbrengt in de gerechtelijke procedure over het geschil. Dit soort werkzaamheden moet volgens de normen van de NV COS 4400 worden uitgevoerd en daarbij geldt het beginsel van hoor en wederhoor niet.

Een registeraccountant treedt op als externe accountant voor een onderneming die handelt in componenten. De directie van de onderneming vraagt de accountant te onderzoeken in hoeverre de gewijzigde inkoopstrategie invloed heeft gehad op de resultaten van de onderneming. De onderneming heeft een werknemer aangenomen om de inkoop te verleggen naar China en verschilt met hem van mening over de hoogte van de bonus die hij daarvoor zou moeten krijgen. De werkgever en de werknemer vechten de zaak uit in een civiele procedure, waarin de werkgever het rapport van de accountant wil gebruiken. De werknemer dient een klacht in bij de Accountantskamer over de werkwijze van de accountant. Onder meer omdat deze verzuimd heeft de resultaten van het Chinese handelskantoor mee te nemen in zijn onderzoek.

De Accountantskamer vindt dat de accountant de beginselen van zorgvuldigheid en deskundigheid onvoldoende in acht heeft genomen en onvoldoende waarborgen heeft getroffen om te voorkomen dat de waarheidsvinding voor de rechter werd belemmerd. Omdat de accountant wist dat de rapportage zou worden gebruikt in een civiele procedure moest hij niet alleen het belang van zijn cliënt in het oog houden, maar (volgens artikel A-100.1 van de VGC) ook handelen in het algemeen belang. Dat houdt in dat hij ervoor had moeten zorgen dat hij de objectieve waarheidsvinding in de gerechtelijke procedure niet belemmert door zijn rapportage te eenzijdig toe te spitsen op het belang van zijn opdrachtgever. Temeer omdat hij ook de externe accountant van de opdrachtgever was en het maatschappelijk verkeer geneigd is in hoge mate te vertrouwen op de juistheid die de externe

accountant doet over zijn controlecliënt. De accountant heeft zich niet gehouden aan de opdrachtbevestiging, waarin staat dat hij de resultaten van het Chinese handelskantoor wel degelijk zou meenemen in het onderzoek. Door die resultaten te negeren kon hij geen daadwerkelijk inzicht bieden in de behaalde inkoopvoor- delen die bepalend zijn voor de bonus van de werknemer. De accountant heeft zich volgens de Accountantskamer door de werkgever laten gebruiken.

Zijn rapport heeft onvoldoende materiële grondslag. Want de accountant heeft de financiële gegevens waarop hij zich baseert onvoldoende onderzocht en geverifieerd en er geen rekening mee gehouden dat de vastgestelde verrekenprijzen herhaaldelijk zijn veranderd in verband met wisselende staalprijzen.

Hoewel de accountant in de opdrachtbevestiging aangeeft dat hij werkt volgens de normen van NV COS 4400 leeft hij de punten 9 en 18 van die normen niet na. Zo heeft hij in de opdrachtbevestiging niet duidelijk gemaakt met welk doel de werkzaamheden worden uitgevoerd en op grond van welke gegevens uit welke periode hij zich zal baseren. Bovendien vermeldt hij de omvang en de tijd fasering van de uit te voeren werkzaamheden niet. Als de accountant dat wel had gedaan zou volgens de Accountantskamer duidelijk zijn geworden dat het een haastklus betrof. En dat zou er mogelijk toe hebben bijgedragen dat de accountant inzag dat hij de zorgvuldigheid van de opdracht niet kon waarborgen en de opdracht niet kon aanvaarden.

In de rapportage is volgens de Accountantskamer ten onrechte niet vermeld dat de opdracht is uitgevoerd conform NV COS 4400. Ook blijft onduidelijk welke werkzaamheden de accountant heeft uitgevoerd. Verder blijft onvermeld dat het niet om een controle- of beoordelingsopdracht gaat en de accountant daarom geen zekerheid heeft verstrekt. Boven-

dien geeft de accountant in de rapportage een oordeel in plaats van te volstaan met een weergave van de feitelijke bevindingen. Overigens overweegt de Accountantskamer dat het beginsel van hoor en wederhoor niet nageleefd hoeft worden bij werkzaamheden die worden uitgevoerd conform NV COS 4400.
Awb 09/1816

Annotatie bij JT 2010-54

Deze uitspraak bevat een aantal belangwekkende elementen. In de eerste plaats toetst de Accountantskamer het optreden in het kader van een civiele procedure aan het 'algemeen belang', van de waarheidsvinding door de rechter. Het begrip 'algemeen belang' kwam niet voor in de GBR-1994, maar voorheen zou waarschijnlijk de toetssteen van de thans verdwenen 'eer van de stand' zijn aangelegd, met hetzelfde resultaat. In de tekst van de uitspraak wordt voorts verwezen naar het fundamentele beginsel van objectiviteit. In de GBR kwam op dit punt een bepaling voor over de kenbaarheid van de vertegenwoordiging van een bijzonder belang (artikel 9 lid 2), maar die is niet teruggekeerd in de VGC. De Accountantskamer merkt hieromtrent terloops op dat betrokkene dit niet in zijn rapportage heeft opgenomen, maar verbindt hieraan geen oordeel. Overigens verwijst de Accountantskamer bij de motivering van zijn oordeel helemaal niet naar het beginsel van objectiviteit, maar uitsluitend naar dat van deskundigheid en zorgvuldigheid.

Opvallend is voorts dat de Accountantskamer het begrip 'materiële grondslag' introduceert. Dit lijkt de opvolger te worden van de 'deugde-

lijke grondslag', die evenmin in de VGC is teruggekeerd. Deze toetssteen had betrekking op de producten van accountants; deskundigheid en zorgvuldigheid slaan op het proces van de werkzaamheden. Af te wachten valt welke rol het begrip 'materiële grondslag' in de jurisprudentie zal gaan spelen.

Ook belangwekkend is dat de Accountantskamer van oordeel is dat 'het toepassen van hoor en wederhoor geen beginsel is dat bij het uitvoeren van werkzaamheden als hier aan de orde (dus: conform NV COS 4400, HB) nageleefd dient te worden'. Dit lijkt een breuk met eerdere jurisprudentie onder de vigeur van de GBR. Geconstateerd is verder dat dit een 'haastklus' was. Dit blijkt ook uit het feit dat de opdrachtbevestiging, de rapportage en de indiening ter zitting bij de kantonrechter op één en dezelfde datum plaatsvonden. Maar de kantonrechter accepteerde de rapportage niet, vermoedelijk omdat deze te laat ('tardief') was ingediend. Betrokkene heeft zich kennelijk onder grote tijdsdruk laten zetten, maar hij kreeg zo toch een tweede kans. Die heeft hij niet gegrepen.

Hans Blokdijk